

LBRIS

We know
books

RÉMI KAUFFER

SPIOANE LA NIVEL ÎNALT

**Istoria neștiută
a spionajului feminin**

Traducere de
RODICA-LUCREȚIA CHIRIACESCU

EDITURA ORIZONTURI

Bănuită încă o dată de omor, întrucât nepotul ei, Raymond Clarisse d'Alaincourt, se otrăvise cu o bomboană în 1945, această femeie care a izbutit totdeauna cu succes să scape de urmărirea în justiție reușește încă o dată, a câta oară, acest lucru. Instalându-se la Tanger – Parisul nu este totuși foarte benefic pentru ea –, Jeanne reîncepe ceea ce știa ea mai bine: trafic de toate genurile. Dar totul are un sfârșit. În noiembrie 1948, la reîntoarcerea dintr-o călătorie în insula Lesbos, baroana cunoaște un sfârșit tragic, înjunghiată sau sugrumată de Hans Abele la bordul iahtului său, cu un nume deliberat provocator în contextul moralist al epocii: *Sapho*. Abuzând de avantajul de a fi tras toate sforile deodată, a sfârșit prin a se distruge pe ea însăși.

Mondena Coco Chanel va avea mai mult noroc...

Cuprins

Introducere	7
1. Doamnele regelui	13
Hoța de bijuterii.....	14
Falsă Milady, dar adevărată agent secret	16
Parlamentul cel Lung	19
Spioanele Coroanei	21
Încercări de evadare	24
2. Echipa feminină a Parlamentului.....	28
Contraspionajul Comunelor	31
Diana – la vânatoare de impostori.....	34
Susan Hyde, moartă sub tortură	37
Întoarcerea lui Lady Carlisle.....	39
3. Scriitoare, curtezană.....	41
Filiera olandeză	42
Nume de cod „Astréa”	45
Louise de Keroual, o bretonă fermecătoare	48
Ochii și urechile Regelui Soare.....	51
Spionaj pe față.....	54
4. Doamnele lumii vechi și cele ale lumii noi	56
Cavalerul d'Éon	57
Iubirile nefericite ale lui Lady Stanhope.....	59
She-intelligencers ale Lumii Noi	63
Tribulațiile lui „Beth nebuna”	65
Harriet, superagentă secretă	68
Parcă am fi în Sud	69
„Rose rebela”	71
Demascată de Pinkerton.....	73

5. Marianne pregătește marea revanșă.....	75
O femeie de serviciu la originea afacerii Dreyfus.....	77
„Lison” incitatoarea	83

6. Mata Hari, adevărat mit și falsă „mare spioană”	87
Dansatoarea goală de la muzeul Guimet.....	88
Parisul schimbător s-a plictisit	91
Spioana care cunoscuse luxul	94
Plătită după eficiență.....	97
Expusă opiniei publice	100
Împușcată pentru moralul trupelor	104

7. Intrigante și luptătoare.....	108
Să te prostituezi pentru Franța	110
Drăgălașa „Alouette” cedează.....	112
Ladoux luat în vizor	114
Femeile pe frontul secret!	115
Spionaj în Țările de Jos.....	117
Edith Cavell, infirmieră și agentă secretă	119
Un soi nu chiar atât de rău	124
Neîmblânzita Gabrielle	127

8. Combatante necunoscute	130
The Queen of Spies	132
Când eram spioană.....	136
„Mama Cantină”	137
Ciudata „Doamnă albă”	139
„Consiliul de rezervă” feminin	141
„Bunicuțele” revin în serviciul secret	143
Mitul negru al lui „Fräulein Doktor”	145
Elsbeth în războiul secret	147

9. Femei ale <i>intelligence</i>.....	149
Fabulosul destin al Gertrudei Belle.....	149

Ofițer al Biroului arab	152
„Mama Irakului”	154
Femeia care vânează cârțițe	157
Apărarea regatului alături de „M”.....	159
Pe urma agenților Moscovei	161
Două „colaboratoare secrete” îl recrutează pe spionul de la Cambridge	163
În serviciul secret al lui Stalin.....	165
Femeia care amenința super-cârțița.....	167
Un fond de informații în colaborare cu troțkiștii	169

10. Agente ale Armatei Roșii în Franța	171
Louise Clarac, în serviciul GRU	172
Rețeaua Cremet-Clarac	175
Corpuri și bunuri dispărute	178
Baroana bolșevic-nazistă.....	181
Proxenetă și spioană free lance	184
Zece ani de închisoare.....	186

11. Fanatism la feminin	188
Aristocrată rătăcită	189
Fiul meu, vei fi un asasin!	191
O lovitură de piolet în craniu	194
Zarubina, agentăameleon	197
Spionaj atomic.....	200
Pentru cucerirea familiei Oppenheimer	202
Cârțițele din programul „Manhattan”	202

12. Cercul spioanelor sovietice dispărute	205
„Prietenii Giselei”	207
„Trei Roșii” impar și pas.....	208
Calvarul lui Rachel Dübendorfer	210
„Sonia” își salvează pielea	212
„Letty”, hoața de secrete	213

O americană este cofondatoarea „Orchestrai roșii”	215
Soții Harnack recrutează în familie	217
Libertas intră în joc	218
SS pe lungimea de undă a „Orchestrai roșii”	220
Sub securea călăului	222
Hecatomba continuă	224

13. Franțuzaicele pe frontul secret	226
„Venus de abanos”	226
Idilă vieneză	229
Nume de cod: „MAD”	232
Parlamentar indiscret	235
Rămas-bun, Berlin	236
Vei pleca în Ungaria... ..	238
Tăcută până în mormânt	240
O franțuzaică împotriva Abwehr	242
Lily, caracter execrabil	244
„Treasure” își revine	247

14. Luptătoare în Rezistență și militante	250
Cofondatoare a rețelei „Alliance”	252
„Domnul POZ 55” este o doamnă	254
Exfiltrați-l pe generalul Giraud!	256
Back to France	258
Femei aflate la conducerea unor rețele	260
„Dédée”, călăuză șef	263
De la „DD-line” la linia „Comète”	265
„O dată spuneam și eu adevărul”	267
În serviciul secret al Partidului Comunist Francez	269
Spionaj internaționalist de război	272
Calvarul lui Francine Fromond	274

15. Sub semnul zvasticii	276
„Spioana cu ochi cu smarald”	277
Totul merge foarte rău, doamnă baroană	280
Waltraute și amantul ei, spionaj în cuplu	282
Agente ale Reichului în Franța	284
O actriță pervertită	286
Destinul lui Simone Sala	289
Strălucire, contesă și Gestapo	290
Bun venit la bordul lui „Carlingue”!	292
Grupul „Domnului Henri”	293

Doamnele regelui

Ar trebui să considerăm pură ficțiune literară personajul lui Milady, alias „Anne de Breuil”, alias „contesa de la Fère”, alias „Lady Clarik”, alias „contesa de Winter”, alias „baroana de Sheffield”? Acest personaj foarte perfid a existat și în altă parte în afară de paginile celor *Trei Muschetari* ca produs al imaginației, cu adevărat fertilă, a lui Alexandre Dumas și a brațului său drept în epocă, Auguste Maquet¹?

Da, în măsura în care punerea în scenă a ticăloșiilor și a gesturilor acestei „spioane a cardinalului Richelieu” rămâne apanajul a doi complici de atunci: Maquet pentru cercetările istorice și Dumas pentru incomparabila sa pană.

Să vorbim despre Richelieu, pentru că numele lui se ivește dintr-o pălărie cu totul diferită de mitra de cardinal: aceea a ministrului lui Ludovic al XIII-lea. Un important slujbaş al statului, care în cadrul foarte eficientului său serviciu secret folosea cu mult mai multă plăcere bărbați decât femei. În cazul său, era vorba de călugări: capucini în mare parte, dar și oratorieni, chiar iezuiți câteodată. Rețele masculine, în pantaloni și sutană, de anvergură europeană, erau manipulate de François Le Clerc du Tremblay, numit „părintele Joseph”, personaj cu o tentă de misticism, ce se ținea în umbră și care avea să lase moștenire termenul de „eminență cenușie”. Totuși, cardinalul dispunea de câteva informatoare printre doamnele de onoare ale Anei de Austria, soția lui Ludovic al XIII-lea, dintre care nu o vom menționa decât pe Françoise de Chémervault.

¹ Auguste Maquet (1813-1888), scriitor francez, a fost principalul colaborator al lui Alexandre Dumas, fără a figura drept autor, în scrierea multora dintre romanele acestuia (n. trad.).

Este atunci o elucubrație intrigă din *Cei trei muschetari*? O invenție personajul lui Milady? Probabil deloc, de vreme ce *Memoriile* lui François de Rochefoucauld, publicate în 1665, menționează furtul unor bijuterii cu diamante. Ceea ce ar trebui să atragă atenția cititorilor lui Dumas. Oferite de Ludovic al XIII-lea Anei de Austria, aceste piese rare ar fi fost furate de o intrigantă de la ducele de Buckingham, el însuși favoritul Maiestății Sale Carol I, rege al Angliei din 1625, dar scoțian, la fel ca mama sa, Maria Stuart.

Hoața de bijuterii

Această afacere s-ar fi desfășurat la Londra. Chiar dacă La Rochefoucauld o prezintă ca sigură, el nu oferă nicio dată, nicio dovadă, nici amănunte precise pentru a susține acest lucru. Trebuie să-l credem pe cuvânt? Susținând că hoața acționa din gelozie sau în serviciul lui Richelieu, iată în tot cazul ce relatează el: „Contesa de Carlille, care era foarte interesată să-l urmărească [pe ducele de Buckingham], observă că el își etala cu mândrie bijuterii pe care ea nu le știa; nu avea nicio îndoială că regina [Ana de Austria] i le dăruise, dar, ca să fie mai sigură, aștepta momentul potrivit, la un bal, să se întrețină cu ducele de Bouquinguan [Buckingham după La Rochefoucauld, puțin familiarizat cu limba engleză, dar nu avea deloc nevoie, aristocrații din toată Europa vorbeau franceza] și să-i taie bijuteriile, plănuiind să le trimită Cardinalului. Ducele de Bouquinguan observă seara ce pierduse și, crezând mai întâi că bijuteriile îi fuseseră furate de contesa de Carlille, se temu de efectele geloziei ei, de faptul că ar fi capabilă să le trimită Cardinalului pentru a o pierde pe Regină. În această situație critică, el trimise imediat ordinul de a închide toate porturile Angliei.”

Urmează relatarea evenimentelor, reluată, cu infinit mai multă vioiciune, de către Dumas. Aceea a confecționării altor bijuterii de către bijutierul lui Buckingham, punct de plecare al unei curse și urmăririi impetuoase între Londra și Paris. Obiectivul ei: de a face să-i parvină Anei de Austria cele două exemplare care lipseau, astfel încât ea să le înlocuiască înainte ca Ludovic al XIII-lea, alertat de vicleanul Richelieu, să poată constata lipsa lor și să se înfurie.

O escapadă cu totul glorioasă pentru d'Artagnan. Să-l urmărim pe acest cavaler impetuos, garant al discreției iubirilor extraconjugale presupuse ale Reginei. Ivit din noapte cu viteza fulgerătoare a unui Zorro francez, el beneficiază, ne lasă Dumas să înțelegem, de logistica serviciilor secrete engleze. O structură prezentată ca remarcabil de importantă pe pământul Franței: „D'Artagnan trecu prin mulțime, înaintă spre hangiu și rosti cuvântul *Forward*. Imediat, hangiul îi făcu semn să-l urmeze și, ieșind cu el printr-o ușă ce dădea într-o curte, îl conduse la un grajd unde îl aștepta un cal gata înșeuat, întrebându-l dacă mai avea nevoie și de altceva [...]. Patru ore mai târziu, el se afla la Neufchâtel. Urmând cu strictețe instrucțiunile primite, atât la Neufchâtel, cât și la Saint-Valery, el găsește un cal gata înșeuat care-l aștepta. Vru să ducă pistoalele de la șaua pe care urma s-o lase la cea pe care o va lua: echipamentele erau dotate cu pistoale asemănătoare [...]. D'Artagnan făcu semn din cap că nu mai are nevoie de nimic și plecă din nou cu toată viteza. La Écouis se repetă aceeași scenă: găsi un hangiu la fel de prevenitor, odihnit și calm; el își lăsă adresa, așa cum mai făcuse, și se îndreptă spre Pontoise cu aceeași viteză. La Pontoise, schimbă pentru ultima oară calul și la ora nouă intra în galop în curtea palatului D-lui de Tréville. Făcuse aproape șazece de leghe în douăsprezece ore.”

Nebunesc, romantic, în stilul lui Dumas. Dar ce dovezi istorice există pentru o asemenea odisee? Dovada este anecdota povestită de La Rochefoucauld? Recitind atent cartea, un patronim se strecoară, conferind o fărâma de credibilitate afirmațiilor distinsului memorialist.

Acest nume este cel al contesei de Carlisle, deformat de La Rochefoucauld în „Carlille”. Această aventurieră aristocrată engleză a existat cuadevărat, dar fără o legătură anume cu Richelieu. Și, dintr-o dată, ea se va dovedi o *she-intelligence* de înalt nivel, nefiind ucigașa și otrăvitoarea Milady, născută sub pana lui Dumas ca opozant diabolic-feminin al celor trei – și în curând patru – muschetari. Avertizați astfel, să întrebăm: cine era cuadevărat această „Carlille” despre care La Rochefoucauld nu pare să știe mare lucru?

Falsă Milady, dar adevărată agent secret

Fiiică a ducelui de Northumberland, Lucy Percy, născută în 1599, se căsătorește la 18 ani cu scoțianul James Hay, un văduv mai în vârstă decât ea cu aproape două decenii. La curtea Angliei, această frumusețe nu întârzie să facă ravagii. În jurul anului 1619, ea devine chiar amanta lui Buckingham. Mai ales că, model de frumusețe masculină după canoanele epocii, ducele este, și el, un arivist ale cărui scrupule sunt mai puțin evidente decât strălucitoarele sale ținute vestimentare.

Dacă favoritul regelui are prestanță, în plan moral manifestă lipsă de eleganță. Așa că el îi încredințează contelui de Carlisle misiuni diplomatice propice pentru a-l îndepărta de Londra, altfel spus de tânăra sa soție. În schimb, compenza fără cusur a scoțianului față de favorit îi aduce acestuia o ascensiune ierarhică rapidă. Profesoară de literatură engleză la Universitatea din Leiden, Nadine Akkerman a

făcut cercetări în arhive despre *female-intelligencers* din secolul al XVII-lea în Marea Britanie. Referitor la complicitatea dintre cuplul Carlisle și Buckingham, ea vorbește despre o prostituție mondenă: asta este adevărul².

O ascensiune ierarhică accelerată, după cum se spune. Și iată cum! De exemplu, Hay intră în echipa de diplomați veniți la Paris în primăvara lui 1624 pentru a negocia căsătoria prințului de Wales, Carol Stuart, cu Henriette-Marie de France, fiica lui Henric al IV-lea și sora lui Ludovic al XIII-lea. O căsătorie care ar putea să pregătească drumul pentru o alta, cu un caracter politic mai evident: alianța dintre coroana Franței și aceea a Angliei împotriva rivalei lor, Spania.

În anul următor, în grădinile arhiepiscopului din Amiens, Buckingham, la fel de îngâmfat, se va gândi, viclean, s-o curteze pe Ana de Austria, regina Franței. Fiică a lui Filip al II-lea al Spaniei, această tânără suverană are 24 ani, iar englezul nouă ani mai mult. Un flirt de proastă calitate și, mai mult, infructuos, care, transformat abuziv de Dumas într-un sentiment împărtășit, va furniza intriga celor *Trei Muschetari*.

În acest context, o frumoasă conspiratoare stăpânită de supărătoarea manie de a acționa continuu împotriva intereselor franceze, preferându-le pe cele ale coroanei spaniole, Marie de Rohan, văduva fostului favorit al lui Ludovic al XIII-lea, ducele de Luynes, mort în decembrie 1621, și recăsătorită cu Charles de Lorraine, l-ar fi împins pe Buckingham pe calea acestui flirt stângaci în speranța de a submina înțelegerea franco-engleză pe cale de a se înfiripa.

² Nadine Akkerman, *Invisible Agents, Women and Espionage in Seventeenth-Century Britain* [Agenți invizibili. Femeile și spionajul în secolul al XVII-lea în Marea Britanie], Oxford University Press, 2018.

Doamnă de onoare la curtea Anei de Austria, Maria era, de fapt, cum nu se putea mai bine plasată pentru o asemenea manevră. Un mobil care, în ciuda urii vehemente pe care doamna de Rohan o nutrea împotriva lui Richelieu, ar putea s-o impună pe lista modelelor pentru Milady de Winter. În ultimă instanță foarte lungă, calitate de care această doamnă, pierdută în hățișul propriilor intrigi, se dovedi lipsită și nu numai atunci când furtuna s-a dezlănțuit...

De fapt, Marie de Rohan continuă pe acest drum atât de greșit, trecând repede de la un complot împotriva lui Richelieu la o conspirație contralui Mazarin, pe care nu-l mai avea deloc la inima ei de seducătoare inteligentă, dar cu o gândire sucită. Ea își dădu ultima suflare în august 1679, cu puțin înainte de a împlini optzeci de ani, dovadă că, în fond nu-și gestionase atât de rău treburile. De aici, a face din ea spioana secolului... Cât despre căsătoria lui Henriette-Marie și a prințului de Wales, a avut loc în cele din urmă la Notre-Dame de Paris pe 1 mai 1625. Cu mare pompă și în prezența contelui, dar și, se pare, a contesei de Carlisle.

Din anul următor, Buckingham este preocupat să-și introducă amanta în anturajul lui Henriette-Marie la Londra. Un mijloc bun, crede el, s-o spioneze pe regina franceză a Angliei. Afacerea nu are sorți de izbândă, alteța regală fiind informată de un plan al favoritului la fel de puțin strălucit ca de obicei, și anume de a o introduce pe contesa de Carlisle în patul fostului prinț de Wales, devenit Carol I, un mod de a întări influența sa asupra tronului prin intermediul unui menaj în trei asupra căruia ar fi păstrat controlul.

Deținând sau nu controlul, influența lui Buckingham pe lângă regele Angliei crește continuu în detrimentul lui Richelieu, apărător al intereselor coroanei Franței, care nu apreciază deloc ajutorul pe care englezii îl dau protestanților din La Rochelle. Totuși, orice pericol are un sfârșit. Brutal în

acest caz: în urma unei tentative nefericite de a debarca pe insula Ré, favoritul va fi înjunghiat de moarte, în august 1628, la Portsmouth, de un puritan fanatic, John Felton. O crimă în care Lady Carlisle nu a fost implicată, în timp ce Dumas, convins că, potrivit machismului literar, ar avea dreptul să violeze Istoria cu condiția să facă o impresie frumoasă³, va face, cum se știe, din Milady instigatoarea sa.

Odată ce Buckingham a dispărut, Henriette-Marie câștigă influență asupra regalului ei soț. În paralel, doi bărbați ajung să facă parte din consiliul privat al Majestății Sale. Primul, fost șef al opoziției față de Camera Comunelor, domolit prin înnobilare, se numește Thomas Wentworth. Conte de Strafford, el se găsește în situația de a fi, în același timp... consilierul juridic al lui Lady Carlisle pentru bunurile pe care aceasta le moștenise în Irlanda după decesul soțului ei, în 1636! Al doilea nu este nimeni altul decât Thomas Laud, arhiepiscopul Londrei. Dura represiune pe care acest tandem o exercită în numele regelui îi împinge pe mulți intransigenți religioși să părăsească Anglia pentru Lumea Nouă.

Parlamentul cel Lung

În numele unității teologice a regalului său, Carol I, încurajat de Henriette-Marie, înțelege să impună acum o *Prayer Book* (*Carte de rugăciuni*), comună atât pentru Biserica din Scoția, cât și pentru aceea a Angliei. De aici vor decurge în 1639 și 1640 războaiele celor Trei Regate: Anglia, Scoția și Irlanda. Ele vor avea ca rezultat Tratatul de la Ripon, din octombrie 1640, între rege și scoțieni.

³ Parafrază după o afirmație atribuită lui Alexandre Dumas: „Am violat istoria, dar i-am făcut copii frumoși” (n. trad.).

Pentru a purta în același timp aceste două conflicte, Carol, a cărui vistierie este goală, a fost nevoit să-i ceară lui Wentworth să convoace Parlamentul. Obiectivul: să obțină bani. Altfel spus, raportul de forțe cu Camera Comunelor se deteriorase în defavoarea sa. Din acest dezechilibru a apărut un prim impas între rege și Parlament, dizolvat după trei săptămâni de lucru din cauză că a refuzat cerințele financiare ale Maiestății Sale. Reunită în același an, o a cincea adunare, numită în istoria Angliei Parlamentul cel Lung, enumeră din 1641 actele ilegale care i se reproșează suveranului, manifestând astfel clar voința de a-i limita puterile. Dovadă: se ia hotărârea ca Laud și Wentworth să fie aduși în fața Camerei Comunelor. Conte de Strafford este acuzat, în special, de a fi conceput „un proiect în vederea trecerii armatei din Irlanda în Scoția, și de acolo în Anglia, pentru a distruge cu totul acest regat”.

Unul dintre parlamentari susține acuzația cu multă fermitate. Nimeni altul decât John Pym, membru eminent al... cohortei de admiratori ai lui Lady Carlisle! Virtuoașă a manevrării, aceasta, având acum patruzeci de ani, joacă de fapt un joc dublu deosebit de periculos. Pe de o parte, ea face să ajungă în Franța corespondența secretă a reginei Henriette-Marie, a cărei femeie de încredere și totodată agent de legătură a devenit după moartea lui Buckingham. De asemenea, întreține legături epistolare codate cu propria ei soră, Dorothy Percy, soția contelui de Leicester, Robert Sidney, ambasadorul clanului Stuart la Paris. Dar, pe de altă parte, sau mai curând a Comunelor, falsa Milady îl avertizează pe Pym că regele, foarte furios, are intenția să-l destituie, precum și pe alte patru personalități din opoziție.

Bineînțeles, domnul Pym se revoltă. El declară că a primit „informații confidențiale de la contesa de Carlisle, care-l avertizau că el și patru colegi parlamentari riscă să fie

arestați în plină zi”. Temându-se de represaliile Camerei Comunelor, regele se instalează în locuința lui din Oxford, în nord-vestul Londrei.

Iată-o pe falsa Milady catalogată drept „agentă a Parlamentului”, scopul probabil al manevrei ei subtile. Totuși, în mai 1641, se va descoperi această scrisoare a lui Wentworth al cărei destinatar era cu siguranță ea: „Doamnă, deși atâtea lucruri noi au ieșit acum la iveală, ceea ce se dorește nu este totuși îndoielnic; dar pentru asta trebuie să găsiți de urgență două mii de livre; puteți s-o faceți fără să vă puneți în pericol dacă secretul rămâne bine păzit: amintiți-vă de jurământul secret de a doborî hidra cu o sută de capete [Parlamentul?] și de a distruge stirpea demonului înainte ca ei să se gândească la asta și să se ferească. Ardeți această scrisoare de îndată ce ați primit-o: veți fi recompensată în cer.”

În măsura în care s-ar putea determina într-un mod sigur suprema loialitate a unui agent dublu, se pare, într-adevăr, că aceea a lui Lucy Percy, contesă de Carlisle, era față de cauza regelui. Revelațiile publice ale lui Pym, puritan violent și, în același timp, un îndrăgostit, îi vor servi ca permis de liberă trecere pentru a se mișca mai bine în mediile parlamentare.

Jos pălăria, doamnă artistă! Doar că, odată cu războiul civil care urmează, va trebui să te arăți de două ori mai vicleană. Din fericire pentru ea, Carlisle nu duce lipsă de asta...

Spioanele Coroanei

Războiul izbucnește în 1642. O luptă feroce care-i va opune pe regaliști, sau „cavaleri”, „capetelor rotunde”, susținătorii Parlamentului și partizani, la fel ca Pym, ai puritanismului anglican. Aristocrații cu plete, prea siguri de ei, împotriva intransigenților burghezi tenace rași în creștet. Se

LIBRARY we know books

distinge în această luptă, de partea Parlamentului, un gentilom de la țară, deputat de Cambridge. Oliver Cromwell a format pe propria lui cheltuială o trupă de șoc deosebit de receptivă la intransigența sa politică și la puritanismul său religios, „Coastele de fier”.

În iulie 1644, „capetele rotunde” și aliații lor scoțieni înving la Marston Moor armata regalistă, comandată de Robert de Bavaria, zis prințul Rupert. Creator al unei foarte disciplinate *New Model Army*, Oliver Cromwell devine șeful forțelor parlamentare, care obțin un nou succes, în iunie 1645, la Naseby.

În cele din urmă, Carol I, învins, va fi predat, în februarie 1647, trimișilor Parlamentului de către foștii săi aliați scoțieni. Cromwell, având un ascendent bine stabilit asupra Camerei Comunelor, nu știe ce să facă cu acest suveran captiv, dar nu detronat oficial. Așa că se mulțumește să-l transfere într-o primă etapă la Holdenby House, la 150 de kilometri în nordul Londrei, apoi la Hampton Court, în sud-estul capitalei, unde va fi tratat cu cel mai mare respect. I se va acorda, de exemplu, autorizația de a-și vizita copiii... păziți câteodată de Lady Carlisle, aflată cu siguranță la curent cu toate intrigile!

Înainte de a fi internat, între noiembrie 1647 și septembrie 1648, pe insula Wight, regele se va vedea aruncat dintr-o detenție provizorie în alta, pentru a limita riscurile unei evadări organizate.

În ce o privește, Henriette-Marie a reușit să-l expatrieze în Franța, în vara lui 1646, pe fiul lor adolescent, prințul Carol. Acolo, consilierii reginei, printre care propriul frate al lui Lady Carlisle, Algernon Percy, au format în jurul ei o facțiune numită „grupul de la Luvru” pe care unii, și nu doar dintre „capetele rotunde”, o bănuiesc că vrea să restaureze catolicismul în Anglia.

Singurele contacte ale regelui cu exteriorul sunt doar câteva *she-intelencers* de origine aristocrată. Și, pentru a lucra clandestin cu ele, există numai doi oameni de încredere: pajul privat, Sir Henry Firebrace (alias „D” în codul secret al regelui), și căpitanul Silus Titus, „cap rotund” recuperat (alias „W”).

Planurile de evadare ale lui Carol I vor fi coordonate de amanta sa Jane Whorwood, alias „N”, apoi „Hélène”. Mai tânără cu zece ani decât regele prizonier, această fiică a Evei și-a pierdut tatăl, pe William Ryder, la vârsta de 4 ani. Mama ei s-a recăsătorit cu James Maxwell, un membru al anturajului viitorului rege, pe atunci prințul de Wales. Maxwell, care, din 1634, a încheiat, printr-o manevră sordidă, din motive de bani, o uniune aranjată a lui Jane cu Drome Whorwood. Însă, în ciuda bunelor sale maniere aparente, Whorwood, gentilom al comitatului Oxford, nu era altceva decât o brută grosolană care-și va martiriza tânăra soție înainte de a o abandona nouă ani mai târziu pentru a se cupla cu o servitoare a mamei sale.

„Înaltă și bine făcută, roșcată, cu obrazul rotund marcat de vărsat”, Jane a fost, va relata nu fără admirație regalistul Anthony Wood, „mai loială decât oricare altă femeie din Anglia față de regele Carol, în timpul nenorocirii acestuia”. Departe de a o frânge, tratamentul cu lovituri și umilințe aplicat de Drome Whorwood a dotat-o de fapt cu un caracter de oțel. În afară de colectele în numerar la care această lupătoare recurge cu tot atâta înflăcărare cât și eficiență, ea menține contactul cu fostul secretar de stat, Sir Edward Nicholas, care îndeplinește printre altele și oficiul de patron al serviciilor secrete monarhiste. Îl asistă în acest domeniu soția sa, Jane Jaye, care-i semnează mesajele criptate „Mrs. Winnifet”. Muncă în familie.